

Un creient s'enfronta a la realitat

El guru de la campanya de Barack Obama parla de decepció i sobre Hillary Clinton.

No va passar gaire temps fins que David Axelrod, el geni electoral que va dirigir l'ascens de Barack Obama de senador de l'estat a president, es va adonar que governar el país podia resultar menys inspirador que aconseguir que escollissin el seu cap. En unes memòries publicades el 10 de febrer, Axelrod recorda haver-se inquietat poc després que Obama arribés a la presidència el 2009, quan càrrecs importants de dins de la Casa Blanca ja parlaven de trencar els compromisos electorals d'Obama. Això va fer que Rahm Emanuel, cap de personal del nou president etzibés això a Axelrod: "Ja estic fart de sentir a parlar de la campanya. La campanya ja s'ha acabat. Aquí intentem resoldre problemes". Axelrod va deduir que hi havia una "tensió" entre la campanya que havia promès portar esperança i canviar els Estats Units i la tasca de governar.

L'autobiografia d'Axelrod, *Believer: My Forty Years in Politics* ("Creient: Els meus quaranta anys en política"), és en part la història d'un cor trencat. L'estrateg de Chicago ja era un veterà quan va conèixer Obama. Aleshores ja havia dirigit (i guanyat) prou campanyes per desenvolupar la seva teoria de "remei, no rèplica" sobre la política. Aquesta teoria es basa en què els votants gairebé sempre prefereixen el canvi a l'*statu quo*: fins i tot quan un candidat popular abandona el càrrec, els votants busquen un candidat que aparentment corregeixi les debilitats percebudes del líder sortint.

Axelrod va ajudar el seu candidat improbable a guanyar les primàries presidencials de 2008, prenent la seva joventut i inexperiència i convertint-les en fortaleces en un moment d'alienació profunda amb la política de sempre. Va encunyar el "Yes We Can" i va ajudar a crear els anuncis de televisió i discursos en què Obama es comprometia a domesticar Washington i a refer aliances globals.

Si "Creient" només fos el relat del retorn traumàtic d'Axelrod a la realitat quan el programa de 2008 es va enfonsar per culpa de la recessió, el partidisme

Reproduït amb permís de

The
Economist

me i l'estancament, seria poc més que una nota a peu de pàgina de la història –fins i tot quan, com a membre del cercle més íntim del president, Axelrod té idees interessants a oferir. Cal destacar que el llibre se suma a la creixent evidència que Obama és un home força insòlit. Encara que Axelrod s'esforci a relatar que el seu ex-cap és més humà i s'angoixa més per l'afflicció i el patiment dels ciutadans del que molts suposen, també reconeix que Obama és sorprenentment segur i conscient de si mateix. "No necessito ser el president. Ser Barack Obama ja està prou bé", va dir a Axelrod poc abans d'anunciar la seva candidatura. Després d'una actuació terrible al primer debat de les eleccions de 2012, Obama va admetre que està d'acord amb un expert que suggereix que el president no té la necessitat que impulsa la majoria dels polítics a cercar validació. I encara que Axelrod culpa els republicans d'arruïnar els plans d'Obama de buscar acords entre els dos partits, manté que el president ha irritat els opositors polítics amb sermons sobre per què els interessa arribar a acords.

"Creient" és més que una obra històrica per a la dona a qui Obama va vèncer el 2008. "Creient", escrit per l'estrateg demòcrata de més èxit de la seva generació, planteja preguntes directes i encara vàlides sobre la presumpta ambició de Hillary Clinton de representar el seu partit el 2016. Com a demòcrata lleial, Axelrod ha suggerit en les entrevistes de llançament del llibre que –vista la "gran promesa incompleta" d'Obama de canviar anys de Washington– l'experiència de Clinton a Washington serà molt més rellevant en aquesta campanya que en la de 2008, i això li permetrà presentar-se com una candidata de canvi. No obstant això, moltes observacions d'Axelrod sobre la desil·lusió dels votants

i la importància de mobilitzar exèrcits de voluntaris entusiastes continuaran sent vàlides el 2016.

Axelrod pràcticament admet que Clinton tenia raó amb el seu pessimisme sobre Washington. Al llibre recorda la sorpresa de l'equip d'Obama quan el president es va adonar que s'enfrontava a una oposició republicana "monolítica" al seu programa en lloc del suport bipartidista que "ingènument" s'havien esperat, ja que l'economia estava a punt d'entrar en depressió. "Potser Hillary es referia a això quan ens va amonestar per generar "falses esperances", escriu.

Aquesta vegada, fins i tot si cap dels candidats no pot basar la seva campanya en "esperança i canvi", "jo ja us ho vaig dir" tampoc no és cap eslògan guanyador. Al nucli de la insurgència d'Obama el 2008 hi havia la creença que ser un demòcrata "molt capacitat" no era suficient per guanyar la presidència. Clinton, amb qui Axelrod havia treballat anteriorment, era experta a atacar els republicans, i se'n va vanar en un debat a les primàries: "Si voleu que guanyi algú que sap com plantar cara, jo sóc la vostra candidata". Molts votants, però, ja havien decidit que no només s'havien espatllat els republicans, sinó la política en general. Axelrod escriu: "El canvi que ofería no s'allunyava gaire de l'hàbit de Washington d'analitzar paraules i passar dels temes difícils. Clinton tenia tendència a buscar refugi segur, i tampoc no estava disposada a trencar amb un sistema ple de grups de pressió i comitès d'acció política que mouen molts diners, afegeix. "L'únic canvi real que ofería era de partits polítics, i no era suficient".

Ara, fins i tot abans d'anunciar les seves intencions, Clinton no s'enfronta a rivals seriosos per la corona dels demòcrates. Però reflexionant sobre les seves vulnerabilitats en un memoràndum de 2006, Axelrod va escriure: "Malgrat els seus avantatges, no és una figura de reforma... Després de dues dècades de la saga Bush-Clinton, convertir-se en una candidata de futur serà un repte". Fins i tot si el país està més resignat al partidisme que el 2008, això encara és cert.

Traducció de Paula Arnas Antolín